

Rychnov nad Kněžnou

Výstava: školy i burza práce

Putovní výstava středních škol a zaměstnavatelů má svou druhou z pěti zastávek dnes a zítra v zámecké jízdárně v Rychnově nad Kněžnou. Dnes je otevřena od 9 do 18, v sobotu od 8 do 12 hodin. „Chceme představit zajímavé studijní obory přímo žákům devátých tříd a jejich rodičům. Zařadili jsme i burzu pracovních příležitostí,“ uvedla mluvčí kraje Martina Götzová. (tů)

Dobruška

Cenu festivalu získá varhaník

Šestý ročník Mezinárodního hudebního festivalu F. L. Věka pokračuje dvěma koncerty. Dnes v 17 hodin se v Husově sboru v Dobrušce představí sólistka Janáčkovy opery Národního divadla Brno mezzosopranistka Jana Hrochová (Wallingerová) s polským varhaníkem Waclawem Golonkou. Při této příležitosti bude udělena cena festivalu, kterou přezve varhaník Václav Uhlíř, pedagog Konzervatoře v Pardubicích, varhaník a sbormistr na kůru kostela Panny Marie v Hradci Králové a také autor uznávané knihy Varhany královéhradecké diecéze. Na koncertu zazní varhany z roku 1904. Ioni rekonstruované z iniciativy organizátorů festivalu. Druhý koncert se koná v neděli 16. října od 17 hodin na zámku v Novém Městě nad Metují. Hrají houslista Roman Patočka a klavírista Adam Skoumal, jenž na objednávku festivalu napsal novou skladbu. Lze využít dopravu festivalovým autobusem. (tů)

Police nad Metují

Modeláři soutěží v Pellyho domech

Tanky, lodě, letadla a další modelářské výtvořky se sejdou na prvním ročníku Model cupu v Polici nad Metují, který se koná zítra od 7.30 do 14 hodin v Pellyho domech. Účastníci soutěží s papírovými, kovovými a plastickými modely ve více než třiceti kategoriích, speciální cena se týká nejlepšího automobilového modelu značky Škoda. Mezioborové modelářské soutěžní setkání pořádají Modelářský klub Česká Metuje, KPM Broumov, město Police nad Metují a Muzeum papírových modelů. (tů)

Hostinné

Jiří Štědroň v Dorince

Zpěvák a člen divadla Semafor Jiří Štědroň vystoupí zítra v 18 hodin v hostinském hotelu Dorinka. V Hostinném spolu s ním vystoupí Pavel Skalický. (top)

Trutnov

Koletovka a Kácov na jednom pódii

Koletovka hornická hudba ze Rtyně v Podkrkonoší a Smišný pěvecký sbor Kácov z Nového Města nad Metují se v sobotu potkají na jednom pódii v trutnovském Uffu. Jeviště zaplní více než sto muzikantů. Kromě děl klasických mistrů zahrají úpravy rockových a muzikálůvých písní. Hostem večera bude aranžér a skladatel Rudolf Koudelka. Koncert začíná v 19 hodin. (top)

INZERCE

Koupím

Pianino nebo křídlo. Tel.: 602366831

Průzkum moderních ruin je koníček i posedlost

Redaktor Mladé fronty DNES se vydal s průkopníkem českého urbexu na průzkum opuštěných továrních areálů a zchátralých památek na Královéhradecku.

Tomáš Plecháč
redaktor MF DNES

HRADEC KRÁLOVÉ Polorozbořené kostely, opuštěné fabriky, vybudované rodinné domy, staré nemocnice nebo věznice. Místa, do kterých normální člověk nemá chuť a často ani příležitost nahlédnout, jsou pro příznivce urbexu učiněným magnetem. DiverZant, jak si rodák z Krkonoš říká, patří v oboru mezi hlavní osobnosti v Čechách. Městskému průzkumu se věnuje téměř 10 let, založil web urbex.cz a vloni se podílel na knize Krása zániku. Prozkoumal a nafotil desítky, možná stovky opuštěných budov a průmyslových areálů.

Scházíme se na vlakovém nádraží ve Smiřicích. Je chladné říjnové ráno, drobně mrholí. DiverZant je oblečený jako typický urbexer, tedy nenápadně: hnědé kalhoty, tmavá bunda, na hlavě kšiltovka, v kapse rukavice a na zádech černý batoh s fotoaparát. Předem vytipoval několik míst. „Když jedu ve vlaku nebo v autě, pozoruju okolí a dělám si poznámky. Taky dostávám tipy od kamarádů. Místa, která jsou cená, neznámým lidem neprozrazujeme, aby se z toho nestala masová záležitost,“ říká průkopník českého urbexu.

První zastávka je vzdálena jen pár minut jízdy. Obcházejme nápadně rozlehlý dům s věží, nejspíš zvoničkou. Cedule realitní kanceláře na plotě prozrazuje, že budova je prázdná. Okna jsou zatím nerozbitá a na první pohled se zdá, že se dovnitř „legálně“ nedostaneme. Pro ortodoxní urbexery je nemyslitelné, aby se dovnitř dobývali násilím, rozbitými zámky, okna nebo prokopávanými dveřmi. Už tak je pronikání do cizích nemovitostí na hraně zákona. Kromě fotografií si nic neodnášejí, jedinou připomínkou jejich pobytu jsou stopy. „Když zjistím, že se tam nemůžu dostat, tak tam prostě ne-

Poločas rozpadu Odměnou za leckdy nebezpečný průnik do starých továren a objektů jsou příznivcům urbexu fascinující záběry. 2x foto: DiverZant

jdu. Na některá místa se dost často vracím opakovaně, budovy chátrají, ničí je vandalové a časem se objeví cesta, jak proniknout dovnitř. Někdy si zkrátka člověk musí počkat,“ říká DiverZant.

Nedobytná továrna: palety i ostatný drát

Vytipovaná budova vypadá nedobytně, přesouváme se proto na další lokalitu. Jedeme asi 20 kilometrů. Tentokrát je cílem obří areál bývalé textilky v centru města. DiverZant tu není poprvé. Po zběžné obhlídce zacházíme do vedlejší uličky a přelézáme dřevěná vrata. Vysokou mokrou travou míříme k okenicím. Jsme překřčeni, aby nás náhodou nezahlídli usedlíci z oken bytů přes ulici. Avšak na okenicích továrny jsou zevnitř, na rozdíl od poslední DiverZantovy návštěvy, přibity dřevěné palety. Zkoušíme, zda některá není jen volně přiložená. Marně. „Asi sem chodilo hodně lidí a majitel okna zadělal. Stává se to docela často,“ říká bez překvapení můj kolega, který se ještě snaží nalézt jinou

cestu. Dřevěnými dveřmi, kterým chybí dolní polovina, se dostane hladce do chodby, ale další dveře jsou už zavřené. Opět neúspěch.

Stejnou cestou se vracíme a obcházíme rozlehlý areál. Z velké části je obehnán betonovou zdí a jištěný ostatnatými dráty. Na zdi jsou červené cedulky s nápisem Nepovoleným vstup zakázán! Najít správnou, často jedinou průnikovou skulinu je neřídnou součástí urbexu. Průzkumníci se musí umět vyhnout bezpečnostním kamerám nebo pracovníkům ostrahy. Čím je cesta dovnitř složitější, tím větší je šance, že tu předtím nikdo jiný nebyl. Lidé, kteří se městskému průzkumu věnují, proto u svých fotografií na sociálních sítích obvykle nezveřejňují název města nebo lokality. Nejspíš proto pravidla se drží i autor článku.

Tentokrát jedeme na venkov. Polorozbořený mlýn ze začátku 18. století je snadný terč. Stojí mimo zastavěnou část vesnice, dostat se dovnitř lze z několika stran. DiverZant nasazuje rukavice a zapíná svítilnu. Ve vybavení má i respirátor, tady však nebude potřeba. Prozkoumáváme přizemí dřevěné budovy. Přestože je volně přístupná a nijak nebezpečná, „moderních“ odpadků tu je minimum.

Všude se povalují střepy, kusy dřeva, o stěnu jsou opřeny rozbité dveře. DiverZant fotí průhledy ke stropu a pak se přehrabuje ve zmeti na zemi. Připomíná detektiva nebo archeologa. Nachází malou žlutohnědou lahvičku, která by mohla pamtovat dřívější majitele usedlosti. „Vypadá to na starou láhev od léků,“ změřil sklenku zkušeným pohledem. Ve druhém patře novodobých odpadků přibývá. Všimá si detailů: kladek na stěnách, zárubní z pískovcových kvádrů, původního dřevěného otvoru v nejvyšším patře. DiverZant našel útržek starých novin. Sousedství jako „trdní mír“, „měšťácká závist“, „V. I. Lenin“ jsou jasným důkazem, z jaké doby pocházejí.

Škola v poločase rozpadu

Poslední zastávkou je stará škola v sousedním městě. Také do ní se dostat nečiní žádné potíže. DiverZant tu není poprvé. Areál je zarostlý, náletové dřeviny poskytují úkryt a budovu oddělují od rušné hlavní silnice. Dřevěný plot je dokonce vyvrácený. Dovnitř se dostáváme sklepem. Světlo z baterky odhaluje

kupu starých papírů, formulářů a pracovních sešitů. Už jen zběžný pohled v prvním patře naplno odkryvá zřetelně plísňemi se rozpadající část střechy je úplně zborcená.

Mrazivou atmosféru navozuje zaneřádané schodiště s dřevěným zábradlím. Je tu i část původního vybavení: dětská lehátka, kuchyňský hrnec, torza hraček. DiverZant skládá dohromady rozlomený název školy s letopočtem 1965/1966. „Vždycky když najdu něco původního, má to pro mě velkou cenu,“ komentuje. Nejvíc školních věcí je na půdě. Kromě černobílých fotografií vypadávají ze skříně dětské výtvořky z papíru. DiverZant tu byl naposledy před rokem, místo se změnilo. „Budova se čím dál víc rozpadá a je vidět, že tady působí vandalové. Všechno je víc rozbité a zničené. Je to škoda,“ poznamenává.

Touha pronikat do opuštěných budov vychází z přirozené lidské zvědavosti. „Každé dítě láká prolézt děravý plot a prozkoumat místa, kam se nesmí,“ míní. Průzkum ruin a prázdných továren se pro něj stal takřka posedlostí: „Intenzivně jsem se tomu začal věnovat, když jsem zjistil, jaké parádní fotky se na takových místech dají dělat. Je to adrenalin a trochu i zakázané ovoce. Bává mě prozkoumávat okolí, v každém městě se najde vhodná budova. Urbex mi přijde na úrovni víc než chůze po krámcích a nakupování věcí, které člověk nepotřebuje.“

Vyznavači urbexu zveřejňují snímky hlavně na sociálních sítích. Komunita, která se městskému průzkumu věnuje systematicky, u nás není příliš početná. Podle DiverZanta je zapálených urbexerů několik desítek. Na „výpravu“ chodí sám i ve skupině. Podnikl také několik výjezdů do zahraničí, prázdné fabriky a domy objevoval ve Skandinávii, Gruzii, Belgii nebo v Abcházii, kde navštívil primatologický institut v Suchumi. Za Stalinovy éry tam vědci údajně křídili lidi s opicemi s cílem vytvořit bytost, která bude bezmyšlenkovitě plnit zadané úkoly. „Když jde člověk ve skupině, je to bezpečnější. Mohou vás připadnout bezdomovci, což se stalo mým kamarádům. Ale když jdu sám, mám na focení klid a můžu se tomu věnovat, jak dlouho chci,“ porovnává. Jak popularita urbexu roste, najít nová místa je stále obtížnější.

Spojnice s Polskem kraj opraví za 503 milionů

HRADEC KRÁLOVÉ Víc než půl miliardy korun budou stát rekonstrukce silnic druhé a třetí třídy na hranicích Královéhradeckého kraje s Polskem.

„Opravíme 43 kilometrů silnic na Broumovsku, Kladsku, v Orlických a Bystřických horách. Předpokládáme náklady na tyto rekonstrukce budou asi 503 milionů korun. Na tyto náklady může kraj získat 85procentní dotaci z evropského programu, pět procenty přispěje stát a zbytek doplatí kraj ze svého rozpočtu,“ uvedl konkrétně náměstek hejtmana Otakar Ruml (KSČM).

Kraj si od projektu slibuje především zlepšení dostupnosti příhraničních oblastí a tím i zvýšení návštěvnosti tamních přírodních a kulturních památek.

Přeshraniční dostupnost oblasti polských Stolových hor má zlepšit rekonstrukce dvou silnic v délce 9,6 kilometru, a to na silnici třetí třídy od motorestu Mýto-Vysoká Srbská

po křižovatku v Nízke Srbské. Druhá opravovaná bude silnice třetí třídy vedoucí z Bezděkova nad Metují přes Machov a Machovskou Lhotu ke státní hranici.

Rekonstrukcí projde také spojnice Orlického Záhoří a Rokytnice v Orlických horách a silnice číslo 3109 v Říčkách v Orlických horách, jejich délka je přes 17 kilometrů. Na Broumovsku se chystá oprava silnice druhé třídy od státní hranice k Broumovu, jež je dlouhá skoro 16 kilometrů.

„V některých úsecích dojde k rozšíření vozovky, zesílí se její konstrukce a zlepší parametry, čímž se komunikaci prodlouží životnost. Téměř ve všech případech je nutné obnovit odvodnění komunikace a svislé i vodorovné dopravní značení. Důležité je také modernizovat některé mosty, což v mnoha případech obnáší i rekonstrukci nábrežních zdí,“ uvedl mluvčí Královéhradeckého kraje Daniel Lechmann. (ram)

Díky třídění do spalovny nemuselo 70 nákladáků

HRADEC KRÁLOVÉ Díky novému systému třídění obyvatelé Hradce Králové za poslední půlrok navíc „vyrobili“ 539 tun zbytkového odpadu, tedy plastů, papíru a bioodpadu. Podle odhadu to je zhruba náklad 70 popelářských vozů, který by zbytečně skončil na skládce nebo ve spalovně.

Obyvatelům rodinných domů, které jsou do novinky ve vyvážení odpadů zapojeni, se podařilo za uplynulých šest měsíců snížit produkci směsného odpadu o více než 39 procent, zato vytrídili výrazně více plastů, papíru či bioodpadu.

„Nárůst u papíru je u rodinných domů téměř 24 procent, u bioodpadu 14 procent a u plastu dokonce 52 procent,“ vypočítává ředitel Hradeckých služeb Radek Sokol.

Hradecká radnice rozdala mezi obyvatele rodinných domů ve městě nádoby na třídění odpadů a zároveň snížila frekvenci vyvážení černých popelnic na směsný odpad.

Tím chtěla lidi dotlačit k tomu, aby se snažili předat k recyklaci co nejvíce zbytkového odpadu.

Aktuálně je do projektu zapojeno zhruba 13,5 z celkových 25,7 tisíce osob z domácností, kterých se dotkla změna intervalu svozu. V porovnání s průměrem posledních pěti let se tak množství směsného komunálního odpadu významně snížilo. „Z výsledků máme samozřejmě radost. Jsou takové, jaké jsme předpokládali. Oproti pětiletému průměru kleslo množství zbytkového odpadu zatím o 1 333 tun, v porovnání s minulým rokem činí pokles 539 tun. A to za pouhých šest měsíců,“ hodnotí výsledky Sokol.

Projekt chce Hradec připravit na situaci, až od roku 2024 nebudou města moci skládkovat využitelný odpad. Město se proto snaží tlačit na obyvatele, aby už teď co nejvíce svého odpadu vytrídili a v budoucnu ho i méně vytvářeli. (ram)

Knihovnu roku mají v malých Batňovicích na Trutnovsku

ÚPICE Zvláštní ocenění v tradiční anketě Knihovna roku 2016 získala malá knihovna v Batňovicích u Úpice na Trutnovsku. Ta odbornou porotu zaujala zejména snahou oslovit a postupně získat všechny obyvatele obce. V Batňovicích jich žije zhruba 750.

„Aktivity jsou originální, spjaté s lokální historií a reflektující potřebu a zájmy obyvatel. Cíli odpovídá také promyšlená a systematická propagace knihovny v obci,“ uvedli organizátoři ankety, jejíž vítěze ocenil ministr kultury Daniel Herman.

Knihovna má specifickou nabídku pro místní školy a mateřskou školu, knihovnice se dokonce aktivně zapojují do výuky. Pořádá akce i pro seniory či pro matky na rodičovské dovolené. (ram)